

Paul Sauer & Rikke Gustavsen

Forsker: Anonymitet bør være muligt¹

Den italienske filosof og etiker Francesca Minerva mener, at forskere skal have mulighed for at udgive kontroversiel forskning anonymt, som det var tilfældet med sidste års ekstremismekortlægning. Forslaget møder ikke opbakning blandt danske forskere og politikere.

Skal forskere, der arbejder inden for kontroversielle områder, have muligheden for at udgive deres forskning anonymt – som det var tilfældet, da SFI sidste år udgav en kortlægning af de ekstremistiske miljøer i Danmark? Ja, mener den medicinske etiker og filosof Francesca Minerva fra Melbourne University.

Hun besøgte sidste år Roskilde Universitet for at tale om de dødstrusler, hun modtog, efter at hun sammen med en kollega i Australien i 2012 udgav en omdiskuteret videnskabelig artikel om abort. I artiklen argumenterede de to forskere for, at der ingen etisk relevant forskel er på et foster og et nyfødt barn, og at det derfor – moralsk set – bør være tilladt for forældre at afslutte livet for nyfødte i de tilfælde, hvor abort er tilladt. Et argument, der fik dødstruslerne til at vælte ind mod Francesca Minerva.

– Det er okay, at der kommer negative reaktioner. Men målet for angrebene var ikke artiklen eller argumenterne – det var mig personligt, siger hun.

Argumentet ikke personen

Efterfølgende skrev hun derfor artiklen ”Nye trusler mod den akademiske frihed”, hvor den

Rikke Gustavsen og **Paul Sauer** er freelancejournalister.

italienske medicineteriker argumenterer for, at forskere bør have muligheden for at udgive deres forskning anonymt som et værn mod trusler – og så hæve anonymiteten efter en årrække, når den negative opmærksomhed har lagt sig.

– Trusler mod forskere er et stigende problem, dels fordi information og nyheder på grund af internettet bevæger sig så meget hurtigere, siger Francesca Minerva, som mener, at muligheden for at udgive potentielt kontroversielle rapporter anonymt vil tvinge folk til at fokusere på argumentet og ikke på personen, der har skrevet det.

Samtidig kan muligheden for at udgive anonym forskning lede til mindre selvcensur blandt forskere, som ellers frygter repressalier på baggrund af deres forskning, mener hun. Men selvom en række forskere inden for bl.a. islam, etik, integration, ekstremisme og klima i søndagens Jyllands-Posten fortalte, at de som resultat af trusler og chikane føler sig nødsaget til at censurere sig selv, når de optræder i den offentlige debat, møder forslaget om at give større mulighed for anonym forskning ikke opbakning i Danmark.

Anders Overgaard Bjarklev, formand for Danske Universiteter og rektor for DTU, kalder tanken ”interessant” men understreger, at idéen strider mod nogle grundlæggende principper inden for forskning.

Uheldige ting

Det samme mener Mikkel Thorup, som forsker i demokrati, holdninger og ekstremisme ved Aarhus Universitet, og som selv har modtaget trusler i forbindelse med sin forskning:

– Jeg kan godt se rationalet i det, men der er en del uheldige ting ved det, som vil bryde med nogle væsentlige principper i forskningsverdenen. Blandt andet at det er helt afgørende, at især forskere fremtræder med navn, fordi det skal være muligt at kunne modsige dem og undersøge deres påstande, siger Mikkel Thorup. Han mener, at der ikke ”er en løsning for særligt mange mennesker i særligt mange situationer”:

– De uheldige konsekvenser er simpelthen større end det problem, det tjener at løse, siger han og får opbakning af en række andre forskere. Deriblandt Ann-Sophie Hemmingsen, som forsker i terror og ekstremisme ved Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS.

– Hvis man ikke kan arbejde åbent, ser jeg hellere, at man kaster håndklædet i ringen og accepterer, at det p.t. ikke er muligt at forske i området, siger hun.

Ingen løsning er perfekt

Heller ikke politisk er der opbakning til at give forskere mulighed for at udgive forskning anonymt. Forskningsordførerne fra Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne lægger vægt på, at man som læser af en rapport skal vide, hvem forfatteren er, og forsknings- og uddannelsesminister Esben Lunde Larsen (V) er ”somUdgangspunkt” heller ikke tilhænger af anonym forskning.

Francesca Minerva understreger, at der er mange udfordringer forbundet med hendes forslag, men at der er behov for et værn mod trusler.

– Det er ikke en perfekt løsning. Men ingen løsning er perfekt, siger hun.

Notat

1. Denne artikel er tidligere blevet udgivet i *Jyllands-Posten* den 20. September 2015 og genudgives i *Nordicom-Information*, efter tilladelse fra *Jyllands-Posten*.